

קונצ'רטו לשייטל ולתזמורת

הפסנתרנית רויטל חכמוב, מצמרת הפסנתרנים בארץ, משיקה בביתה בנטף סדרת קונצרטים יוצאת דופן, שתשולב עם ארוחת גורמה מהמטבח של רמה ■ "התפריט ינהל דיאלוג חופשי עם המוזיקה", מסבירה חכמוב. "אני מאמינה שהטבע היפהפה מסביב, הפסנתר והאולם ייתנו השראה למוזיקאים ולקהל וייצרו חוויה חדשה של קונצרט"

מתרכז בקשר שבין אוכל למוזיקה, ולכן שמחתי על הרעיון של הסדרה 'פיאנו בנטף'." המטבח של רמה הוקם לפני 15 שנה ועם הזמן הפך לאחד ממוסדות האוכל הבולטים מחוץ לעיר, עם תפריט מרתק שיוצר מפגש קולינרי ים'תיכוני, מפרובנס שבדרום צרפת ועד המטבח הערבי המקומי, שבבסיסו תפיסה הגורסת פשטות והיצמדות לארמה ולתנאי המקום. על המטבח, כאמור, מנצח תומר ניב בדיאלוג עם רמה. הוא יוצר מנות מקוריות הנותנות במה למיטב חומרי הגלם המקומיים. "חשוב לנו שהאורחים ידעו שהאוכל קשור למוזיקה", אומר ניב. "חוש השמיעה, כידוע, לא היה קשור עד עתה לפעולת האכילה ואם אתה מייצר לאוכל טאונג, אתה הופך את האוכל לחוויה כלל חושית". מה שמסייע לחוויה הכלל חושית להתקיים הם החומרים שמהם עשויה הארוחה. עשבי התבלין וחלק מהירקות הם מגידול עצמי בגן הפרוש לרגלי האורחים, וכל מרכיבי הארוחה, מהלחם הנאפה בטאבון שבמרכז המסעדה ועד לקינוחים המופלאים, נעשים במקום ויוגשו למשתתפים בקונצרטים בסלון ביתם של חכמוב ובעלה, פרופסור אהוד שפירא.

הבית

הבית היפהפה משתלב באופן מושלם בנוף שסביבו. סלון הבית רחב הידיים אמור להכיל עד כמאה ועשרים חובבי אוכל ומוזיקה, שיגיעו להאזין לחכמוב ולרביעיית המוזיקה הישראלית. לחכמוב שייכת לצמרת הפסנתרנים הישראלים בארץ ובעולם. היא ניגנה כסולנית וכנגנית מוזיקה קאמרית בכל רחבי העולם. חכמוב היא בעלת תואר אמן סולן על פסנתר מהאקדמיה למוזיקה של האנובר ומרבה לנגן כסולנית עם התזמורת המובילות בארץ ובעולם. תקליטור שהוציאה עם הכנר מקסים ונגרוב לחברת טלדק זכה ל'בחירת העורך' של 'גרמופון' ולהיות תקליטור מומלץ באתר הדיסקים של 'אמזון'. למי שנרמה כי הוא מכיר אותה

האוכל

"הרעיון שעומד מאחורי הסדרה הוא שילוב של מוזיקה ונגנים מהרמה הגבוהה ביותר עם אוכל גורמה מהרמה הגבוהה ביותר", מסבירה חכמוב. "התפריט ינהל דיאלוג חופשי עם המוזיקה, היין (קב סוסון ים) הגבינות (משק הימלפארב) והקרקרים (ריטרה ועפר אופים) מהתוצרת המקומית של האזור. אני מאמינה שהטבע היפהפה מסביב, הפסנתר והאולם המשלב אבן ועץ ייתנו השראה למוזיקאים ולקהל וייצרו חוויה חדשה של קונצרט". חשוב לציין כי מי שלא יגיע לארוחה אצל רמה ויעדיף להגיע לקונצרט בלבד לא ייעש ויוכל לקבל את הקינוח שיוגש בביתה של רויטל בהפסקת הקונצרט, מול הנוף המרהיב והמרטיט למדי הנשקף מביתה של חכמוב בשוליו המערביים של היישוב נטף.

השילוב הזה של אוכל ומוזיקה, מתברר, אינו זר לשף המצוין של המטבח של רמה, תומר ניב, בוגר מסעדת ה'Fat Duck' בלונדון. במסעדה הנהדרת הזו, עטורת שלושה כוכבי מישלן, מוגשת מזה כמה שנים מנה הנקראת 'צלילי הים', המורכבת ממאכלי ים ומנסה להעביר את התחושה של חוף הים. הסטון בלומנטל, בעליה של המסעדה, הוא שף בריטי מפורסם הנחשב לאחד החרשניים בעולם הבישול המולקולרי. בנוסף לעיצוב המנה, היא מוגשת עם אייפוד, שבעורתו הסועד מאזין לצלילים מחוף הים. על פי בלומנטל, צלילי החוף הנשמעים בזמן אכילת המנה מעצימים את טעמיה.

בד בבד עם הנהגה שלו כשף אצל רמה, תומר ניב, שגם מנגן בקונטרבס, גם לומד מוזיקה באקדמיה למוזיקה ולמחול בירושלים. "כל מה שאני עושה כיום

צמד חוקרים מאוניברסיטת מונטריאול שבקנדה חשפו במאמר שפורסם בתחילת השנה כי מוזיקה קלאסית שהשמיעו בקרב קבוצת הניסוי שלהם גרמה להפרשה מוגברת של דופמין במוח, אותו חומר המופשש ברגעים של עונג רב. המוזיקה, שנחשבה עד עתה לגיור לא מוחשי, התגלתה כמעוררת במוח תחושת נהאה, השתוקקות ואופוריה, בדומה לתגמולים מוחשיים כמו אכילת מזון טוב או הנאה מיחסי מין.

בינתיים בישראל, בלי קשר ישיר לפרסום המאמר, ייקחו בני הזוג הפסנתרנית רויטל חכמוב ובעלה המרען ואיש ההיטק פרופסור אהוד שפירא את המחקר הזה צעד אחד קדימה. ביום המישי הבא ביישוב נטף הם ינסו לברוק מה יקרה לקהל שלהם כאשר ישולבו בצוותא שני אלמנטים נוטפי דופמין: מוזיקה קלאסית משובחת, שתנגן רביעיית הפסנתר הישראלית, יחד עם ארוחת גורמה מהמטבח של רמה. אגב, הם מבקשים להבהיר: מי שמבקש לשדרג את הניסוי לשלושה אלמנטים דופמיניים יעשה זאת על אחריותו בלבד, ורק אחרי הקונצרט.

הפסנתרנית רויטל חכמוב, מצמרת הפסנתרנים הישראלים, משיקה את סדרת הקונצרטים 'פיאנו בנטף', הכוללת סדרה של שמונה קונצרטים קאמריים עם תוכנית מגוונת לקהל חובבי המוזיקה. המופעים יתקיימו באולם הקשתות בסלון ביתה, שהותאם במיוחד לסדרה זו וכולל במה חשמלית לפסנתר פציולי המופלא שלה, שעוד ידובר בו בהמשך. בקונצרט הראשון בסדרה רויטל מארחת את שלושת חבריה לרביעיית הפסנתר הישראלית, וישתלבו בו כאמור אוכל גורמה, גבינות ויין מקומיים, מעשה ידי נטף להתפאר.

השילוב של אוכל ומוזיקה אינו זר לשף תומר ניב, בוגר מסעדת ה'Fat Duck' בלונדון. במסעדה מוגשת מזה כמה שנים מנה הנקראת 'צלילי הים', המורכבת ממאכלי ים ומוגשת עם אייפוד שמשמע צלילים מחוף הים

קונצ'רטו
מלאכותי

| אשר קשר |

חכמוב ובעלה, פרופ' שפירא. אהבה גדולה למוזיקה

"בתהליך הבחירה של הפסנתר, שהתנהל באולם הקונצרטים של מפעל פציולי, הרגשתי כמו ילדה בחנות צעצועים מופלאה, מתחבטת בין צליל עמוק וקטיפתי שהיה לאחד לבין צליל זוהר וזך שהיה לשני"

אותו מהאריזה ואני מאוד סקרן לשמוע אותו, אמר לי. אמנם מיהרנו, אך נעתרתי לבקשתו והתיישבתי ליד הפסנתר. ברגע שנגעתי בו הבנתי שאני פוגשת פסנתר מסוג שלא הכרתי עד היום. הצליל והמגע היו נפלאים ולאצבעות לא נותר אלא לשיר."

עד כדי כך?

"עזבונו את החנות בהרגשה שזוהו פסנתר שלוקח את הפסנתרנות למקום גבוה יותר. פחות כוחני ויותר שירתי ומטפיוז."

"כשנתיים אחר כך סיימנו את השיפוץ בבית ויצאנו לחיפוש אחר פסנתר כנף קונצרטנטי לאולם הקשתות", מספר שפירא. "ההחלטה הטבעית היתה לקנות פסנתר סטיינוויי D, המצוי בדרך כלל באולמות הקונצרטים הגדולים. נסענו למפעלים בהמבורג שבגרמניה ובדקנו מספר רב של פסנתרי סטיינוויי קונצרטנטיים חדשים, אך תחושת הקסם שחשנו במפגש עם הפציולי לא חזרה. נסענו למפעל פציולי הנמצא בסצ'ילה שבאטליה, במרחק של כשעה נסיעה מוונציה, לבחור פסנתר אחר. בשני הביקורים שלנו במפעל הוצגו בפנינו כמה פסנתרי F278, אשר מיוצרים בעבודת יד מעצים מיוחדים בתהליך אשר לוקח כשלוש שנים מרגע התחלת עיבוד העץ."

"כל הפסנתרים שבדקנו היו זהים במפרט ובמראה, אך באופן מאוד מפתיע, הצליל של כל אחד מהם היה ייחודי ושונה מהאחר", מספרת חכמוב בהתרגשות. "בתהליך הבחירה של הפסנתר, אשר התנהל באולם הקונצרטים של מפעל פציולי, הרגשתי כמו ילדה בחנות צעצועים מופלאה, מתחבטת בין צליל עמוק וקטיפתי שהיה לאחד לבין צליל זוהר וזך שהיה לשני. לאחר שבחרנו פעמיים ב'בחירה עיוורת' את אותו פסנתר היינו מאושרים ושלמים עם בחירתנו, וזהו הפסנתר אשר נמצא כעת בביתנו."

בסדרת הקונצרטים המתחילה בשבוע הבא מארחים בני הזוג חכמוב שפירא מוזיקאים ישראלים מעולים שחלקם בעלי שם עולמי מאוד גדול. דואו סיון סילבר וגיל גרבוז, לדוגמה, הם אחד מדואו הפסנתרים הנחשבים בעולם כיום. ניב ד'אור מגיע מלונדון, שם הוא מופיע בווינגטור ובהפקות אופרה באופן קבוע והוא יופיע כאן עם הסופרן קלייר מגנאג'י, שגם מופיעה עם התזמורת הכי גדולה וחזרה עכשיו מסיבוב הופעות עם השחקן ג'ון מלקוביץ'.

קונצרט הפתיחה: מסולו ועד סימפוניה, יתקיים בשבוע הבא ביום ה', 24 בנובמבר בשעה 20:30. בתוכנית: בטהובן - רביעייה במי במול מז'ור אופוס 16, שופן - שבעה ואלסים לפסנתר סולו, בטהובן - סימפוניה מספר 3, 'ארוויקה', אופוס 55 בעיבוד לרביעיית פסנתר של תלמידיו וחברו המלחין פרדיננד ריסה. התוכנית הקולינרית תכלול ארוחה בסימן המספרים 3 ו-7 ותוגש במטבח של רמה ב-18:00.

בין המנות: מרק ארטישוק ירושלמי, נתח שייטל צרוב בגריל עם 7 ירקות של סתיו למנה עיקרית. 7 וארציות על רימון יוגש בהפסקת הקונצרט לצד מוס שוקולד, פנקוטה תפוחים ואגס מקורמל בתבלינים. או גם יוכל הקהל לרכוש יין משובח מיקב סוסון ים, וגבינות ממחלבת הימלפרב, להגברת הדופמין.

על הפקת סדרת הקונצרטים, במקביל לעבודה במעבדה שלו במכון ויצמן, הוא חובב מוזיקה מושבע שעומד להשלים בקרוב את התואר הראשון בשירה באקדמיה למוזיקה ולמחול בירושלים. אבל לא כך כנראה הוא ייזכר בספרי ההיסטוריה. שפירא, שכבר עשה כמה אקזיטים מוצלחים למדי בזכות מספר המצאות שפיתח, בוחן שאלות בסיסיות מרכזיות במדעי החיים באמצעות שיטות מתחום המתמטיקה ומדעי המחשב. מחקרו האחרון, למשל, הוביל למאמץ בינלאומי לגילוי אילן היוחסין של תאים אנושיים, החל מן התא הראשון הנוצר על ידי התמזגות הביצית והזרע, ולמיפוי כל ההסתעפויות המתרחשות במהלך חי האדם.

"האתגר שבגילוי אילן היוחסין של התא האנושי דומה, הן בטבעו והן בהיקפו, לאתגר של פרויקט הגנום האנושי בתחילתו, ותוצאותיו יתרמו ללא ספק לתרגום ולהבנה של רצף הגנום", הוא מסביר. "אנחנו מנסים לענות על שאלות כמו האם תאי מוח יכולים להתחדש, האם נשים יכולות לייצר ביציות חדשות ומהו המקור של גידולים סרטניים."

שפירא, אגב, נכנס לספר השיאים של גינס בשנת 2004, כאשר בנה את המחשב הקטן בעולם, ננו-מחשב מולקולרי אשר יכול לבצע מיליארד פעולות בשנייה בדיוק כמעט מושלם, כאשר הכוח הנדרש להפעלתו הוא פחות ממיליארדית הוואט. המחקר פורץ הדרך, אשר החל להניב תוצאות ב-2001, המשיך ב-2004 עם פיתוח מחשב מולקולרי המסוגל לאתר תסמינים מולקולריים של סרטן במבחנה, ובתגובה להשחרר תרופה מולקולרית נגד סרטן. מחקר זה עשוי להוביל לפיתוח מחשבים עתידיים היכולים לפעול בתוך הגוף האנושי, ליצור אינטראקציה עם הסכיבה המולקולרית ולאתר, להגדיר ואולי אף לרפא מחלות.

הפסנתר

לצד חכמוב, מי שיכבד ללא ספק בסדרת הקונצרטים הוא הפציולי, הפסנתר הנהדר שלה שנשמע נפלא. הפציולי מיוצר בבוטיק פסנתרים בצפון איטליה, בעבודת יד מוקפדת מאוד בתהליך עבודה של מינימום שתיים. הפציולי נרכש רק לפי הזמנה ועם רשימת המתנה ארוכה. פסנתר חדש כזה עולה כ-70 אלף יורו ונגנים מפורסמים, כמו הרבי הנקוק, אלפרד ברנדל, מרתה ארגריה, ולדימיר אשכנזי ומישל קאמילו, מנגנים עליו. "לפני כמה שנים הגעתי לחנות 'עולם הפסנתרים' בתל אביב יחד עם אודי, כדי לבחור פסנתר לקונצרט עתידי עם אחת התזמורות בארץ", מספרת רויטל. "הבחירה הסתיימה במהירות וחמי בבנישתי, בעל החנות, הציע לי לנסות את הפסנתר הזה. הוא הגיע ממש עכשיו, לפני שעתיים, מאיטליה. רק עכשיו פרקנו

מאיזשהו מקום מחוץ לאולמות הקונצרטים, נקל על ההתחבטות ונגלה כי היא הקליטה תוכניות רבות לרדיו ולטלוויזיה, ובהן סדרה שבה הינחתה וניגנה לערוץ השני. חכמוב, שנמנית כיום עם סגל המורים באקדמיה למוזיקה ומחול בירושלים, הקימה לפני כשלוש שנים את רביעיית הפסנתר הישראלית, המופיעה רבות ברחבי הארץ והעולם, יחד עם גלעד הילרסהיים - כינור, שולי וטרמן - ויולה ועירא גבעול - צ'לו.

"תוכניות הקונצרטים של הרביעייה מורכבות מיצירות מופת פחות מוכרות בצד נכסי צאן ברזל של רביעיית הפסנתר", מסביר הילרסהיים, הכנר הראשון של התזמורת הקאמרית הקיבוצית, המתחרה עם חכמוב על תפקיד הג'ינג'י של ההרכב. "תוכנית העבודה של ההרכב כוללת בצד נגינה בקונצרטים והשתתפות בפסטיבלים גם הקלטות של הרפרטואר הזה במהלך העונות הבאות."

מה הקטע עם הג'ינג'יות?

"רויטל שונה קצת מהפסנתרן הצפוי בטמפרמנט המאוד סוער שלה, שבא לידי ביטוי על הבמה ובבחירה שלה ברפרטואר לא שגרתי לפעמים. המלחין רונן שפירא לדוגמה כתב לה כמה יצירות וגם קונצ'רטו משעשע מאוד. בקרוב היא גם הולכת להופיע עם האופרה 'עלייתה ונפילתה של העיר מהגוני' של קורט וייל. אבל חוץ מלהיות ג'ינג'ית, היא כמובן נחשבת מאוד מאוד טובה ברפרטואר קונצ'רטו, כמו שופן, ברהמס, בטהובן ואחרים, שאותם נגנו יחד בקונצרט הראשון בסדרה."

תוכנית הסדרה מציגה רפרטואר הנע מהמאה ה-17 ועד לימינו, ברגש על יצירות המופת הקאמריות מכל הזמנים, כולל בטהובן (הרביעייה במי במול מז'ור אופוס 16). הדבר מרגיע למדי, משום שבטהובן, מתברר (ובמיוחד התשיעית שלו), הוא אחד מכוכבי הדופמין. החוקרים סאלימפור וואטורה השמיעו לנבדקים שלהם סגנונות מוזיקה רבים, ובהם ג'אז, Pאנק, טנגו ונגינה של חמת חלילים סקוית. אבל התגובה החזקה ביותר היתה דווקא למוזיקה 'קלאסית', ובייחוד ליצירות מסוימות, כמו האדג'ו של סמואל בארבה, הקטע לפסנתר 'אור ירח' מאת רביסיו וכאמור, הפרק השני מתוך הסימפוניה התשיעית של בטהובן. מי שהושפע דופמינית מחכמוב והמוזיקה שלה הוא בעלה, פרופסור אהוד שפירא. שפירא חזה בחכמוב לראשונה לפני כשש שנים, בהופעת סולו שלה ברסיטל שערכה במוזיאון תל אביב, ונשבה בקסמה. "שלחתי לה מייל", הוא נזכר, "וכתבתי לה שמאוד התרשמתי מאיך שניגנה ואם נוכל להיפגש". השניים נישאו לפני כשבע שנים ולזוג בת בשם עדי (5). לשפירא, אגב, שלושה בנים מנישואיו הראשונים.

שפירא (57), שעובד בימים אלה ללא לאות

קונצ'רטו לשייטל ולתזמורת